

СТРУКТУРНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТАФОР В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Руденко А. С.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник - канд. філол. наук, доцент Кобякова І. К.

Фразеологічна система будь-якої мови сприяє вивченню соціальних стереотипів, культури, особливостей світосприйняття як цілого народу, так і окремих соціальних груп. У ній відображається ряд колективних уявлень про взаємодію людини і товариства, оцінку окремих соціальних ролей, відношення до різноманітних соціальних інститутів.

Стилістичним засобам та їх використанню присвячено багато досліджень науковців України, Росії та інших країн: К. А. Дюжикова, І. М. Аракелян, О. Д. Мешков, Л. Ф. Омельченко, М. Г. Гутерман, І. І. Борисенко, Н. І. Трошна, Г. Марчанд; національним особливостям використання метафор присвячені дослідження Д. О. Добровольського, Р. Дж. Брунера, Дж. Лакоффа, М. Джонсона, Г. Д. Гачева, Т. В. Булигіна, А. Вежбицької, А. Д. Шмельова та ін. Образ є основним засобом художнього узагальнення дійсності, знаком об'єктивного кореляту людських переживань.

Образи створюють можливість передати читачу те особливе бачення світу, що укладено в тексті, властиве автору або його персонажу і характеризує їх. Метафора (грец. "перенесення") – троп чи фігура мови, що ґрунтується на вживанні слова, що позначає собою певний клас об'єктів (предметів, осіб, явищ, дій чи ознак), для позначення іншого, подібного класу об'єктів чи окремого об'єкту.

Об'єктивність фразеологічних одиниць часто ґрунтується на використанні метафоричних висловів, що відображують подібність окремих фрагментів мовної картини світу. Здібність метафори здаватися об'єктивно криється в тому особливому положенні, що вона займає стосовно шкали оцінки "істина — неправда". Д. Девідсон схиляється до думки, що метафора виражає звичайно "явну неправду" або "абсурдну істину" ; М. Блек думає, що, хоча метафора часто і "...може містити напівправду і навіть помилкові дані", істинність для неї не має принципового значення. На думку Н. Д. Арутюнової, у метафорі уживаються і неправда, і істина, вона відбиває суперечливість людського сприйняття.

Функції метафор залежать від стилю в якому вона використовується. У поетичному тексті головною функцією метафори признається естетична (метафора як прикраса мовлення) і активаційна (метафора як засіб активізації сприйняття адресата), тоді як пізнавальна відходить на другий план.

У науковому дискурсі на перше місце виходить пізнавальна, евристична функція метафори, що дозволяє осмислити новий об'єкт дослідження, спираючись на знання про інші типи об'єктів. Важлива для наукового дискурсу й аргументативна функція метафори як засобу переконання в правильності (правдоподібності) висунутих тез або постулатів.

У політичному дискурсі метафора також виконує й евристичну функцію, вона служить засобом осмислення політичної реальності, що постійно змінюється, і формулювання нових політичних програм, і аргументативну функцію, вона є засобом переконання аудиторії в слушності тих чи інших політичних поглядів.

Метафори можна класифікувати згідно ступеня їх несподіваності. Тому зовсім несподівані метафори називають істинними метафорами. А ті, що часто використовуються – метафорами - кліше. Істинні метафори належать до мовленнєвої діяльності; а метафори – кліше – до мови, як системи, вони властиві мові. У залежності від особливостей семантики звичайно розрізняють два типи метафор - мовні, або що стерлися, і мовленнєві, чи оригінальні. Деякі вчені вважають, що основне розходження між оригінальною і метафорою, що стерлась, складається в тому, що оригінальна метафора наближується до полісемності, припускає множину інтерпретацій, а метафори, що стерлися, як, *to cast an eye (glance, look)* наближуються до однозначності, моносемності, припускають лише одну інтерпретацію. Проблема співвідношення лексичного складу двох варіантів - британського і американської - полінаціональної англійської мови привертає увагу багатьох її дослідників.

Етнокультурні метафори відображають уяву світу, у них утілюється ціннісна ієрархія і міфологічні уявлення. Специфіка етнокультурних метафор пов'язана зі специфікою географічних і культурно-історичних умов. Етнокультурна своєрідність передає не конкретні метафори самі по собі (їх число обмежене, тому що обмежений самий набір умов, що їх породжують), але їх сукупність.

У повсякденному житті сучасних носіїв американського та британського варіантів англійської мови, у їх поведінці та світогляді відбувалися суттєві зміни, що призвело до появи численних лексичних і фразеологічних інновацій, які зафіксували відповідні процеси і явища у мові. Нові слова і вислови виникали переважно у США, але завдяки актуальності понять, які вони виражають, не тільки для американського, а й для британського суспільства, а також завдяки своїй експресивності використовуються й носіями британського варіанта англійської мови.

Термін "американізм" був вперше запроваджений у вжиток Джоном Узерспуном, ректором Принстонського Університету та політичним діячем періоду війни за Незалежність, в одній із статей в 1781 році. Під американізмами розуміють лексичні одиниці, які в усіх або в деяких своїх значеннях притаманні виключно американському варіанту англійської мови, а під британізмами - лексичні одиниці, що їх не використовують в Америці, або використовують в іншому розумінні, тобто з іншим значенням.

До важливих функціональних особливостей системи сучасної американської англійської ми відносимо створення нових метафоризованих висловів, що виконують такі функції: 1) поповнення словникового складу мови; 2) створення образності, експресивності, емоційності.

Сленг - це слова, фрази, значення слів, що зустрічаються в розмовній мові, але не підходять для паперів чи офіціальних подій і часто розглядаються як порушення норм стандартної мови.

З погляду стилістики - сленг - це не шкідливий паразитичний наріст на тілі мови, що вульгаризує усне мовлення, а органічна і якоюсь мірою необхідна частина цієї системи. Сленг - бенкет метафор і експресії. Наприклад наступні метафоричні вислови, що вживаються в американській розмовній мові та у слензі: *banana oil* - *лестоці*; *big cheese* - *велика цяця*; *carrot and stick* - *політика батога та медяника*; *feather one's nest* - *набити собі кишеню*; *on pins and needles* - *наче на голках*; *save the day* - *врятувати становище*.